

ĉirkaŭ 1000 km de la marbordo de la respubliko Ekvadoro, al kiu ĝi apartenas. Multaj specioj sur kelkaj el la insuloj estas malsamaj je parencaj specioj sur la kontinento aŭ eĉ sur aliaj insuloj de la grupo. En la ekspozicio oni ilustras tiun fakton per modeloj de specioj de fringoj, kiuj troviĝas en la insularo. (En preterpaso eble valoras mencii, ke unu el ili havas kapablon tre maloftan en la besta regno, — ĝi kapablas uzi pecetojn da ligno kiel ilojn por eltiri insektojn el truetoj en la ŝelo de arboj. Sed eĉ vespo kapablas uzi ŝtoneton por batpremi argilon.)

Se oni volis atendi longan tempon en vic-linio, oni povis viziti du interesajn teatretojn. En unu el ili oni montris la vivmanieron de esploristoj en la polusaj regionoj; ekzemple kiam ili alvenas kun glitveturilo tirata de hundoj al la loko, kie ili intencas stariĝi tendon por tranokti. En la alia oni montris novan specon de kinematografa arto; tie vizitanto povas vidi movantajn bildojn koloritajn, ne platajn (dudimensiajn), kiel en ordinara filmteatroj, sed spacajn, „stereoskopajn”, tridimensiajn. Por tio oni devis porti sur la nazo unu el la specialaj paroj da okulvitroj, kiujn disdonis servisto. Alie oni vidis ĉion en la bildo duoble, kiel, (mi supozas,) vidas ebriulo. La efiko estis mirinda. Ŝajnis, kvazaŭ oni rigardas ne bildojn, sed realajn objektojn. Ekzemple ŝajnis kvazaŭ ĝirafeto etendas sian longan kolon ekster la ekrano, kaj ŝajnis al ĉiu el la rigardantoj kvazaŭ objekto eliris el la ekrano, kaj staras en la aero super homo, kiu sidas kelkajn vicojn pli proksime al la ekrano.

El la aliaj ekspozicioj en Londono, kiuj rilatas al la festo de Britujo, por scienculoj la plej interesa estis la scienca ekspozicio malantaŭ la daŭra scienca muzeo en suda Kensington. Kvankam en la gvidlibro de ĉi tiu ekspozicio, oni diris, ke oni ne havis tian intencon, la efiko je iu, kiu ne antaŭe havis ian sperton pri sciencaj ideoj, kredeble estus tute konfuza, kaj post iom da miro la afero baldaŭ fariĝus por li aŭ ŝi nur enuiga. Eĉ por tiuj, kiuj iugrade havas tian sperton, ofte estis pli facile kompreni la ideon, kiun oni provis klarigi per strangaj kaj komplikaj modeloj kaj aparatoj, ol kompreni ĉi tiujn mem.

La eniro al la ekspozicio estis tra longa koridoro malsuprenira, kiu kondukis tra kvin ĉambroj. En la unua oni vidis nur krajonon, per kiu linio estas desegnita sur papero. En la aliaj oni vidis la linion kvazaŭ per mikroskopo pligrandigita je kvar stadioj, — (1) la kristaloj de grafito, kiuj konsistigas la nigran linion, (2) la molekuloj regule aranĝitaj, (3) la atomoj, kiuj konsistigas ĉiun molekulon, (4) la kernoj ĉirkaŭitaj de elektronoj, kiuj konsistigas la atomojn.

Kiam oni alvenis al la fino de la koridoro, oni vidis antaŭ si grandan elipsan spiralon, per kiu estis prezentata la perioda klasifiko de la elementoj. En taŭgaj lokoj sur ĝi troviĝis specimeno de ĉiu elemento. Multaj el ili estas konataj eĉ de kemiistoj nur per siaj nomoj, kaj vidi specimenojn de ĉiuj elementoj, eĉ la plej malabundaj, estas nova sperto. En alia loko troviĝis vico de sferoj tre diversaj laŭ grandeco, ĉar ilia grandeco estis proporcia al la abundeco de ĉiu elemento en la tero.

En alia sekcio troviĝis artefaritaj „bestoj” similaj al testudoj, kiuj moviĝis reage al lumo. Apude estis kalkulmaŝino, kiu povis ludi simplan matematikan ludon, (kiu nomiĝas *nim*), indikante la korektan solvon de ĉiu problemo per lumigo de kelkaj el vico da elektraj ampoloj.

Sed bedaŭrinde la ekspozicioj fermiĝis en la fino de Septembro 1951, kaj do jam apartenas al la pasinto.

374.84 = 089.2(485), 9/16.8.1953"

SVEDA SOMERA SEMAJNO

kunlaboras kun la sveda UNESKO-konsilantaro.

La sveda prelegserio venontsomere en Frostavallen, Höör, Svedujo, (9—16 aŭg.), ricevis bonajn apogantojn. Oni jam anoncis, ke la sveda ŝtato donas ekonomian subtenon por la temaro „Internacia kulturinterŝanĝo”, kaj lastatempe ne nur la Sveda Instituto por eksterlanda informado sed ankaŭ la sveda UNESKO-konsilantaro decidis kunlabori kun Sveda Esperanto-Instituto, kiu aranĝos la prelegserion.

Prelegos 6 personoj, nome Ivo Lapenna, Jugoslavio; Julia Isbrücker, Nederlando; Lakshmiwar Sinha, Hindujo; Karl Söderberg, Svedujo; John Stenström, Svedujo; kaj Jan Strönnne, Svedujo.

Oni traktos gravajn problemojn, i.a. rilate al la aktuala UNESKO-decido kaj la klopodoj de la diversaj Landaj Asocioj, kiam temas pri la daŭriga laboro. *

635.006.2(485) : (048.6) = 089.2

ESPERANTO EN LA SERVO DE LA SVEDA ŜTATO.

Ek de la nuna jaro, 1953, la **Ŝtata Garden-Eksperimentejo en Alnarp, Åkarp, Svedujo** — situanta kelkajn kilometrojn ekster Malmö en la suda parto de la lando — uzas Esperanton kiel resumlingvon en siaj labor-raportoj. Tiuj aperas plurfoje ĉiujare kaj estas dissendataj al universitatoj, bibliotekoj, ĝardenaj eksperimentejoj kaj similaj en la tuta mondo. Kiel resumlingvon oni ĉiam uzis la anglan, sed de nun oni do flanko de tiu uzas ankaŭ Esperanton.

La ĉefa stacio de la Ŝtataj Garden-Eksperimentejoj (svedlingve: *Statens Trädgårdsförsök*) estas tiu en Alnarp, sed multaj filioj estas dise lokitaj en la tuta lando.

En la laborejoj oni faras eksperimentojn, testojn kaj provojn pri fruktoj, beroj, ornamplantoj kaj legomoj. La laboro ampleksas kulturmanierojn, produktadon, bredadon, sterkadon, semadon, interspacigon, plantadon, akvadon, greftadon, pritrancadon, sprucigadon, forcadon, rikoltadon, traktadon de diversaj baztrunkoj, teknikajn problemojn, k.t.p.

Estas granda progreso por nia movado, ke ŝtata institucio komencas uzi nian lingvon, kaj dank' al la estro, profesoro Fredrik Nilsson, tio nun estas fakto. Espereble ne-svedoj, leginte la publikigaĵojn aŭ tiun ĉi noton, esprimu al la eksperimentejo sian estimon, por ke ĝi konstata, ke oni ne faris vanan laboron kaj havis senbezonan elspezon. **Gardenestro Carl A. Klang** iniciatis la aferon kaj ellaboras la Esperanto-taktojn.